

M. K n a p. *Specialisatie in de genees- en tandheelkunde*. Rede, uitgesproken bij de aanvaarding van het Buitengewoon Hoogleraarschap in de tandheelkunde te Djakarta.

Met bovenstaande rede heeft coll. K n a p op 27 October 1951 zijn ambt aanvaard van Buitengewoon Hoogleraar in de Tandheelkunde aan de Universiteit van Indonesië. Met grote belangstelling hebben wij deze rede tegemoet gezien. Wij interesseerden ons allereerst voor de wijze, waarop K n a p, die wij als studiegenoot nog zo goed kennen, zich daar in het verre land, dat ons zo na aan het hart ligt, had ontwikkeld. Wij wisten bovendien, dat zijn grootste liefde naar de Orthodontie uitging. En tenslotte stond de titel van zijn oratie wel in het middelpunt van onze belangstelling. Redenen genoeg om ons bij voorbaat op een interessante beschouwing te verheugen.

Het is er helaas niet van gekomen, de verheugenis is uitgebleven en heeft plaats gemaakt voor gevoelens van teleurstelling. Niet om hetgeen K n a p gezegd heeft, want dat zal zeker knap geweest zijn, maar wèl, omdat wij tot gevoelens van minderwaardigheid werden gedreven toen we bemerkten, dat wij niet meer in staat waren om zijn breedheid van visie te omvatten. Het was nog vroeg in de morgen. Onze geest was nog helder en fris, nog niet bezoedeld en verduisterd door het stof der dagelijkse problemen. Desondanks waren wij, met de grootste krachtsinspanning, niet in staat om enig verband te leggen tussen het probleem der specialisatie in de tandheelkunde en „de stichting van vredesinstututen aan Universiteiten door bezuiniging op wis- en natuurkundige, rechtskundige, theologische, letterkundige en economische faculteiten”. Dit neemt natuurlijk niet weg, dat wij diepe verering hebben voor het vrede-lievend betoog van onze collega, voor zijn nieuwe ideeën over een op te richten „Vredesinstituut om de vrede te ontdekken” en voor zijn initiatief ter stichting van een faculteit voor vredeswetenschap. Moeilijker wordt het om hem onze sympathie te betuigen wanneer hij verklaart, dat hij reeds in 1934 „in woord en geschrift voor een opheffing van koloniën heeft gepleit en de weg er naar toe uitvoerig heeft aangegeven”. Moeilijker, omdat het vanuit tandheelkundig standpunt zo enorm veel van ons vergt om hierover ons oordeel uit te spreken. Wij vinden in de tandheelkundige literatuur van binnen- en buitenland zo weinig aanknopingspunten ter oplossing van deze koloniale problemen.

Overigens ben ik het geheel met K n a p eens, dat „wetenschap, welke niet in dienst van het volk en de mensheid gesteld kan worden, weinig waarde heeft”.

Wanneer wij de tweede stelling uit het resumé, waarmee K n a p zijn oratie besluit thans onder de loupe nemen, dan blijkt alweer, dat zijn opvattingen niet alléén geografisch maar ook wat hun geestelijke inhoud betreft, zo ver van ons afliggen, dat het moeilijk, zo niet onmogelijk is, om deze brede kloof te overbruggen.

Sprekende over specialisatie in het algemeen wordt hier de stelling geponeerd, dat „in het bijzonder voor tandheelkundige specialisten — zoals b.v. kindertandartsen — geldt, dat zij in de praktijk vervangen kunnen worden door middelbaar opgeleide krachten.” Wij moeten erkennen, dat K n a p op dit punt consequent is, omdat zijn visie op specialisten-in-het-algemeen van dien aard is, dat wij een dergelijk standpunt konden verwachten. In een der eerste pagina's van zijn oratie lezen wij immers: „Een specialist is een arts, die zijn patiënten geleerd heeft alleen maar dan ziek te worden, wanneer hij sprekkur heeft”, of „De chirurg kan alles, maar weet niets, de internist weet alles maar kan niets, de patholoog-anatoom weet alles en kan alles, maar hij komt altijd even te laat . . .” enz. enz.

Ja, wanneer men dan in de volgende pagina's gaat aantonen, „welke kern

van waarheid deze gezegden bevat", dan kunnen wij ons voorstellen, dat men voor dergelijke heren een Middelbare Schoolopleiding voldoende gaat achten. Voorlopig wil ik het hierbij laten.

R. W. Broekman

Dr. med. et med. dent. Maria Schug-Kösters, A.O. Professor, Leiterin der Konservierende Abteilung an der Zahnärztlichen Universitätsklinik München. *Lehrbuch der Kavitätenpräparation. Einschliesslich der Abdrucktechnik für Inlays.* 1951. Verlag Wilhelm Maudrich, Wien. Prijs f 26.15

Het door caries aangetaste gebit vertoont aan het oog van de tandarts een grote variabiliteit in caviteitsvormen. Telkens weer de juiste oplossing te vinden voor het herstel van het verloren gegane, is een steeds weerkerend probleem voor de practicus. De uiteindelijke vorm van de caviteit wordt in eerste instantie bepaald door de aard en de omvang van het defect, daarnaast door het juiste inzicht van de operateur in de mechanische en biologische eisen, die het kauworgaan stelt aan de toe te passen restoratie. Uitgaande van deze grondgedachte biedt dit boek de practicus vele waardevolle inlichtingen en voorbeelden.

„Darüber hinaus möge der Anfänger auch eine Vorstellung bekommen von einer gewissen Systematik, die den Arbeitsmethoden zugrunde gelegt ist," aldus een zinsnede uit het voorwoord van een boek, dat een leerboek voor studenten wil zijn. Deze inzichten dwingen ons jammer genoeg tot de conclusie, dat dit boek tekort schiet. Van een systematisch opgebouwd onderricht in de grondbeginselen van de caviteitspreparatie is geen sprake. Nuttig als het kan zijn voor de practicus, de student verwerft een verwarde indruk van velerlei herstelmogelijkheden, doch niet het zo noodzakelijke beeld van de klassieke basisreparaties en niet een degelijke en principiële werkmethode. Enige voorbeelden mogen dit duidelijk maken. Van instrumentenleer is geen sprake, glazuurmessen worden niet genoemd. Zo wordt de rand van een Klasse II caviteit met steentjes afgewerkt. „Abschrägen und Abglätten des Kavitätenrandes ist naturgemäss nur in jenen Abschnitten der Kavität möglich, die für das Steinchen erreichbar sind, also im okklusalen Teil, aber nicht in jenen Abschnitten der Approximalfläche, die dem Nachbarzahn anliegen". (pag. 32) Ook met het beginsel van Black, het „extension for prevention" wordt weinig principieel omgesprongen. Onbegrijpelijk zijn de inlichtingen, die wij op pagina 33 en 68 krijgen over een schijfpraeparatie voor amalgaamvullingen.

Voor onze Nederlandse opvattingen die daarin sterk aanleunen tegen de Amerikaanse onderwijsmethoden, is dit „leerboek" niet aanvaardbaar als zodanig. Wij menen dan ook gerechtigd te zijn het de student als bron van kennis af te raden. De critisch ingestelde practicus zal, het zij nogmaals gezegd, hier nuttige mogelijkheden vinden. Men vindt er gegevens in, die practisch van belang zijn en in andere handboeken ontbreken. Daarentegen ontbreken essentiële onderdelen, ofwel vinden een zo summiere, om niet te zeggen gebrekkige bespreking, dat dit boek geen stap vooruit betekent, veeleer het tegendeel.

Van Schijndel